

Socijalni partneri u EU - EFFAT i FoodDrinkEurope

Smjernice za zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika u prehrambenoj industriji tijekom pandemije koronavirusa

9. travnja 2020.

Proizvodnja i distribucija prehrambenih proizvoda i pića od suštinske je važnosti u svakom trenutku; to se nije promijenilo ni tijekom ove izvanredne pandemije koronavirusa, a zaštita zdravlja i sigurnosti radnika u prehrambenoj industriji mora biti prioritet.

Svako se poduzeće, bez obzira na njegovu veličinu, potiče da uspostavi plan za slučaj izvanredne situacije/plan kontinuiteta poslovanja kako bi se osigurala zaštita osoblja i održavanje poslovanja. EFFAT i FoodDrinkEurope slažu se da bi se socijalni dijalog kao i uključivanje povjerenika za zaštitu na radu trebali još više promicati u ovim izvanrednim okolnostima.

EFFAT i FoodDrinkEurope zajedno su se, kao priznati socijalni partneri u EU-u u sektoru proizvodnje hrane, složili oko ovih Smjernica koje su razvijene za podršku njihovim članovima u rješavanju epidemije koronavirusa.

EFFAT i FoodDrinkEurope potiču svoje članove da zajednički rasprave i promoviraju ove Smjernice na razini poduzeća.

Cilj ovog zajedničkog dokumenta je identificirati minimalne standarde koji će se primjenjivati u prehrambenim poduzećima u ovom izvanrednom razdoblju. Naravno da se potiče usvajanje još učinkovitijih i prilagođenih mjera. Ove Smjernice ne mogu se koristiti za spuštanje razine zdravstvene zaštite koja se već primjenjuje kao posljedica mjera koje su uvele vlasti u svakoj zemlji ili su se dogovorile na nacionalnoj sektorskoj razini i/ili na razini poduzeća kako bi se nosili s posljedicama izbijanja koronavirusa.

1. Higijeske smjernice za prehrambenu industriju vezane uz koronavirus

Opća načela

Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) potvrdila je da ne postoje dokazi da je hrana vektor za prijenos koronavirusa. Međutim, kao što je slučaj sa svim potencijalno zaraznim uzročnicima, preventivni postupci, uključujući i dobre higijenske i proizvodne prakse (GHP, GMP) i načela analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka (HACCP), ključni su u doprinosu sigurnosti hrane. Moraju se uspostaviti dobre higijenske prakse, uključujući i odgovarajuće sanitarne mjere, kako bi se smanjila izloženost i prijenos mnogih bolesti. To uključuje izloženost radnika u proizvodnim pogonima, kao i potencijalnu izloženost prehrambenih proizvoda na proizvodnim linijama.

Informacije zaposlenima

U ovom sadašnjem izvanrednom kontekstu komunikacija je ključna.

- Poslodavci trebaju osigurati da je osoblje svjesno situacije zbog izbijanja koronavirusa i s time povezanih rizika te preporuka nacionalnih tijela vezano uz simptome, pravila ponašanja, socijalno distanciranje, ograničeno kretanje, samoizolaciju i putovanje, kako bi se usporilo širenje koronavirusa.
- Poslodavci trebaju podsjetiti sve koji ulaze u kompaniju na preporuke vlade o javnom zdravlju. Plakati, letci i drugi materijali mogu se pronaći na mrežnim stranicama nacionalnih državnih tijela.

- Informacije koje se odnose na posebne mjere opreza koje se moraju poštivati u objektima kompanije moraju biti dostupne svima i prikazane na oglasnim pločama kao i u drugim dijelovima kompanije (na primjer u proizvodnji, skladištu, logističkim centrima, uredima). Informacije se moraju objaviti na lokalnom jeziku i na drugim jezicima koji su potrebni da se osigura odgovarajuća diseminacija.
- Svim zaposlenicima koji ulaze u objekte kompanije treba osigurati informacije (osobno, putem digitalnih sredstava komunikacije ili informativnih brošura) radi upoznavanja radnika s novim mjerama opreza i mogućim promjenama u organizaciji rada.
- Osim toga, subjekti u poslovanju s hranom (FBO) moraju imati na umu da imaju posebne odgovornosti prema zakonu o hrani i moraju poduzimati pravilne higijenske mjere u svakom trenutku.

Higijenske mjere

Poslodavci trebaju:

- naglašavati važnost učestalijeg pranja ruku i dezinfekcije, u skladu sa zahtjevima lokalnih vlasti i osigurati potreban i dovoljan broj sanitarija, na primjer mjesta za pranje ruku i toaleta, kako bi se osoblju omogućila dobra higijena;
- osigurati dovoljno vremena za pranje ruku sapunom ili dezinfekcijskim gelom;
- osigurati da se predmeti, radni alati i površine koje se redovito dodiruju često čiste i dezinficiraju standardnim sredstvima za čišćenje. To uključuje, ali nije ograničeno na, viljuškare, radne klupe, kvake na vratima, rukohvate, tipkovnice, kompjuterske miševe, zaslone, ormariće;
- povećati učestalost i intenzitet čišćenja i dezinfekcije svih područja uključujući i proizvodnju, skladišta, logistiku, urede kao i prostore za rukovanje, kontrolne sobe, toalete, garderobe, kantine, recepcije, itd.;
- osigurati učinkovit nadzor osoblja radi poboljšanja higijenskih mjera;
- osigurati uspostavu odgovarajućih procedura tako da osoblje može prijaviti svoju zabrinutost zbog higijenskih mjera ili mjera socijalnog distanciranja te da se na te prijave reagira.

2. Provjera organizacije rada

Zbog trenutne izvanredne situacije:

- Socijalno distanciranje mora se provoditi u svim dijelovima kompanije, osiguravajući fizičku udaljenost između radnika od dva metra (šest stopa) kad god je to moguće i najmanje jedan metar (tri stope) u svakom trenutku. Također treba poduzeti mjere kako bi se osiguralo poštivanje socijalnog distanciranja prilikom ulaska i izlaska iz prostora kompanije.
- Treba organizirati proizvodnju i logistiku kako bi se širenje virusa što više smanjilo; prednost treba dati radnom vremenu u smjenama ili dolasku radnika u različito vrijeme na način koji sprječava sastanke i okupljanja radnika tijekom promjena smjena. Ove promjene u organizaciji rada trebale bi olakšati redovitije temeljito čišćenje.
- U skladu s nacionalnim mjerama, EFFAT i FoodDrinkEurope se slažu da je socijalno distanciranje najbolja mjera za sprječavanje zaraze. U slučaju kad se socijalno distanciranje ne može jamčiti, EFFAT i FoodDrinkEurope su suglasni da se moraju koristiti maske koje osiguravaju učinkovitu zaštitu. U ovoj situaciji moguće je između radnih mjesta uvesti i fizičke pregrade koje su napravljene od Perspexa, pleksiglasa ili sličnih materijala, kako bi se radnici zaštitili od potencijalne međusobne zaraze. Upotreba maski u svakom će se slučaju primjenjivati u potpunosti poštujući propise regionalnih i nacionalnih vlasti. Ako Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) promijeni svoje preporuke, ova će se smjernica prilagoditi na odgovarajući način.
- Potiče se zatvaranje svih odjela osim proizvodnje, logistike i distribucije. Za odjele koji mogu raditi od kuće, rad od kuće bi trebao biti pravilo.
- Pristup različitim dijelovima tvornice trebao bi u najvećoj mogućoj mjeri osigurati ograničavanje kontakata i okupljanja osoblja.

- Usluge u kantini mogu se nastaviti samo ako se može osigurati socijalno distanciranje, na primjer ako se raspored stolova može promijeniti na način da se osigura udaljenost između radnika koja je u skladu s nacionalnim preporukama. Osoblje kantine treba posluživati hranu na pojedinačnim tanjurima s tim da je osoblje zaštićeno rukavicama te pregradama od Perspexa, pleksiglasa ili sličnog materijala ako se ne može poštovati udaljenost od jednog metra. Ako je potrebno, stanke za ručak i odmor treba organizirati u više termina kako bi se održalo socijalno distanciranje.
- Svi podizvođači i drugi nužni vanjski suradnici (na primjer radnici iz poduzeća za suzbijanje štetočina) moraju biti obaviješteni o potrebi da se sami prijave ili obavijeste o kontaktima koje su imali sa zaraženim osobama prije ulaska u objekte kompanije.

3. Upravljanje bolovanjem radnika

Radnici i podizvođači moraju odmah obavijestiti ured zadužen za osoblje poduzeća o bilo kakvim fizičkim simptomima (vrućica, respiratorne infekcije poput kašlja ili kratkog daha) prije početka rada ili tijekom radnog vremena. Radnici i podizvođači moraju prijaviti ako su nedavno bili u kontaktu s osobom koja se je zarazila. Poslodavci trebaju biti na oprezu i osigurati da se svi zaposleni ohrabre na prijavljivanje simptoma te da se oni koji pokazuju simptome pravilno procijene.

Može se zatražiti i zapravo se potiče mjerenje temperature radnika na ulazu na radno mjesto.

Za pojedinca koji ima jake simptome povezane s COVID-19 ili kojemu je dijagnosticiran COVID-19:

- ako je radnik unutar poduzeća, poslodavac mora odmah takvog radnika po potrebi ili poslati kući ili u odgovarajuću medicinsku ustanovu;
- ako je radnik kod kuće, ne smije mu se dozvoliti dolazak na posao;
- treba identificirati sve radnike koji su potencijalno mogli biti izloženi zarazi, na primjer oni koji su bili u bliskom kontaktu sa zaraženim pojedincem, kako je to predviđeno u uputama WHO-a.

Ako je radnik bio u bliskom kontaktu s osobom zaraženom koronavirusom, ali bez da je na testu pozitivan na COVID-19:

- Radnik ne smije dolaziti na posao. Uz uobičajenu praksu koja je uspostavljena za liječenje bolesti među zaposlenicima, potrebno je slijediti preporuke nacionalnih vlasti o samoizolaciji i savjetovanju s liječnikom za svakog radnika za kojeg se sumnja na zarazu koronavirusom (i njegove bliske kontakte).
- Prehrambena poduzeća trebaju slijediti protokole koje su postavile njihove nadležne zdravstvene službe, koje mogu varirati ovisno o širenju koronavirusa u određenom području. Kako hrana nije prepoznata kao vektor prenošenja virusa, te će se odluke temeljiti na riziku za javno zdravlje od prijenosa s osobe na osobu, a ne na sigurnosti hrane.
- Treba predvidjeti dodatne mjere za radnike koji su stariji od 65 godina ili koji su prijavili zdravstvene probleme poput srčanih bolesti, respiratornih bolesti ili koji imaju smanjen imunitet, jer takvi radnici su najugroženiji postati kritično bolesni od zaraze koronavirusom. Te mjere trebaju biti usklađene s preporukama nacionalnih državnih tijela. Za trudnice se trebaju predvidjeti dodatne mjere.
- Sve preventivne mjere navedene u ovim Smjernicama trebaju se primjenjivati na sve radnike koji pristupaju objektima poduzeća, uključujući i privremene radnike, sezonske radnike i upućene radnike. Ako poslodavac izravno ili neizravno osigurava smještaj za upućene i sezonske radnike, stambeni prostor treba biti takve veličine koja omogućuje dostojanstvene životne uvjete i preporučeno socijalno distanciranje između sustanara. Sve prostorije trebaju se svakodnevno čistiti.
- Sumnjivi ili dijagnosticirani slučajevi zaraze koronavirusom kod radnika koji su zaposleni preko treće kompanije, privremeno angažiranih agencijskih radnika, sezonskih radnika i upućenih radnika moraju se tretirati na isti način kao i kod radnika zaposlenih izravno u kompaniji. Poslodavac treba kontrolirati da je to slučaj i kada su u pitanju radnici koji posluju u prostorima tvrtke, ali su zaposleni kod treće strane (na primjer vanjski ugovaratelji, privremene agencije ili u okviru pružanja usluga).

Sve poduzete mjere trebaju biti učinkovite u zaštiti zdravlja radnika i u skladu s odredbama lokalnih vlasti, proporcionalne riziku i bez da sprječavaju kontinuitet proizvodnje hrane.

4. Prijevoz

Poslodavci trebaju osigurati da vozači i dobavljači također poštuju stroga sanitarna pravila.

Ako je moguće, vozači kamiona trebaju ostati u vozilu; pristup uredima nije dopušten. Vozačima kamiona treba omogućiti pristup posebnim sanitarnim prostorijama izvan ureda.

5. Putovanje na i s posla

Gdje je to moguće, poslodavce se potiče da omoguće sigurno putovanje radnicima kako bi se rizik od zaraze sveo na najmanju moguću mjeru i kako bi se osigurala sigurnost. Ako uslugu prijevoza radnika organizira kompanija, ona bi trebala jamčiti socijalno distanciranje radnika tijekom putovanja.

6. Diseminacija i valjanost predloženih mjera

EFFAT i FoodDrinkEurope će distribuirati i promovirati ove Smjernice među svojim članovima, uzimajući u obzir nacionalnu praksu.

EFFAT i FoodDrinkEurope zajednički će zatražiti Europsku komisiju da podrži diseminaciju ovih Smjernica.

Ove Smjernice bit će na snazi za vrijeme trajanja izvanredne situacije zbog koronavirusa kako su je definirala nadležna tijela. Tijekom ovog razdoblja potrebno je dalje jačati dijalog između socijalnih partnera na europskoj, nacionalnoj sektorskoj, lokalnoj razini i na razini kompanija, s ciljem postizanja koherentnog i koordiniranog pristupa različitim problemima koji mogu nastati.

7. Nadzor i praćenje

Socijalni partneri potpisnici će:

- zajednički procijeniti provedbu ovih Smjernica tijekom i na kraju izvanredne situacije zbog koronavirusa,
- prilikom pripreme sljedećeg programa rada socijalnog dijaloga, socijalni partneri će uzeti u obzir ove Smjernice.

Potpisano 9. travnja 2020.

Kristijan Bragason
Glavni tajnik EFFAT-a

Mella Frewen
Glavna direktorica FoodDrinkEurope

